

Vodný Žurnál

Štvrťročník
5. ročník 2/2013

Prinášame Vám to najcennejšie...

10. výročie VVS, a.s.

4

6

9

12

18

3 Aktuality

Výhodou pitnej vody z vodovodu je záruka jej zdravotnej bezpečnosti

Uplynulých 10 rokov VVS lemujú skutočné činy

VVS, a.s. odmeňovala za kreativitu

Športové hry VVS, a.s. Prešov 2013

Zažili sme Deň detí s VVS, a.s.

9 0 vode

Príbeh vody v Humennom

12 0 ľudoch

So pseudoargumentmi je ťažké bojovať

Ľudí netreba dirigovať, ale viesť k tomu, aby sami mali chuť robiť

18 Rozhovor

Výhodou pitnej vody z vodovodu je záruka jej zdravotnej bezpečnosti

Na tlačovej konferencii VVS konanej v marci pri príležitosti Svetového dňa vody (SDV) sa novinárska obec dozvedela o tom, ako sa spoločnosť snaží vychádzať v ústrety svojim zákazníkom - napríklad aj **sprístupnením zákaznického portálu**. Ten umožňuje pohodlnú obojsmernú elektronickú komunikáciu medzi spoločnosťou a klientom, ak si na zákazníckom centre zriadi prístup do tohto systému.

Podľa ekonomickej riaditeľky **Ing. Anity Gašparíkovej** bude online systém postupne vylepšovaný o ďalšie služby a možnosti, napríklad o realizovanie zmien v údajoch, informácie o platbách a aktuálnom stave pohľadávok, ale aj o elektronické ohlasovanie stavu vodomera. Spoločnosť pripravuje aj rozšírenie elektronickej výmeny údajov s veľkými zákazníkmi, napríklad s bytovými podnikmi, čo im umožní jednoduchšie rozpočítavať a fakturovať množstvo odobratej vody na jednotlivé byty.

Zástupcovia médií sa zaujímali aj o **širokú paletu podujatí a ďalších aktivít** organizovaných pri príležitosti SDV, ako sú napríklad **oblíbené exkurzie** vo vybraných vodárenských objektoch - v úpravniach vôd, čistiarnach odpadových vôd a v laboratóriách pitných a odpadových vôd. Veľkému záujmu verejnosti sa tešia aj každoročné **bezplatné analýzy vody** z domových studní v ukazovateli dusičnany (NO_3^-), ktoré ich majiteľom umožňujú overiť si kvalitu vody, ktorú pijú.

Ako však odznelo na tlačovke, každoročné výsledky analýz studničných vôd ukazujú, že ľudia sú **nepoučiteľní**. Sú aj takí, ktorí rok čo rok prinášajú vzorky vody z tej istej domovej studne a zakaždým odchádzajú so zistením, že ich voda vysoko prekračuje povolený limit dusičnanov (50 mg/l). A o rok prídu opäť a **dúfajú**, že medzitým sa voda z ich studne akýmsi zázrakom sama dala do poriadku. Na výsledky tohtoročných analýz sme sa opýtali vedúcej útvaru chemiko-technologických činností **Ing. Nataše Riganovej**:

- V tomto roku sme pri príležitosti Svetového dňa vody odobrali 2125 vzoriek, z toho 622 bolo závadných (29,27 percenta), čo nevybočuje z dlhodobého priemeru - zhruba tretina vzoriek vody z domových studní každý rok nevyhovuje legislatívne stanoveným kritériám v ukazovateli dusičnany.

o Aká je situácia z pohľadu jednotlivých závodov?

- Už tradične najhoršia na Zemplíne a tiež v okolí Košíc. Aby som bola konkrétnejšia, v rámci závodu Trebišov bolo z tohtoročných 138 odobratých vzoriek nevyhovujúcich 104, čo predstavuje 75,36 % závadnosť! V závode Michalovce zo 142 vzoriek nevyhovelo 64, čo je závadnosť 45,07 percent a na tretej priečke neradostnej štatistiky sa umiestnil Vranov nad Topľou - 44 závadných vzoriek zo 101 odobratých, čo je 43,56 percenta. Vysoké percento závadnosti je aj

v podmienkach košického závodu, kde z celkového počtu 666 vzoriek bolo závadných 260 (39,03 percenta).

o Pani inžinierka, médiá sa s hrôzou pýtajú, či je v Košiciach ozaj taká zlá voda?!

- Treba to vysvetliť. V Košiciach je takmer 100-percentná napojenosť na verejný vodovod, ale pod tú zlú situáciu v rámci košického závodu VVS sa podpisujú jednak studne, ktoré majú Košičania pri chatkách a záhradných domčekoch v okolí mesta a vodu z nich používajú zrejme len na zavlažovanie, a jednak studne v obciach okresu Košice-okolie, v ktorých buď nie je verejný vodovod alebo ak je, mnohí ľudia sa naň nechcú napojiť. Z obcí, kde pravidelne zisťujeme nadlimitné hodnoty dusičnanov spomeniem najmä Valaliky, Hanisku, Hodkovce, Šemšu, Komárovce, Čaňu, Veľkú Idu, Mokrance či Janík.

o Prečo je potrebné venovať toľko pozornosti individuálnym studniam?

- Dusičnany sa v tráviacom trakte môžu redukovať na toxickéjšie dusitany, ktoré sa viažu na červené krvinky. Tým sa znemožní prenos kyslíka krvou do tela a vzniká **methemoglobínémia** dojsť s typickým prejavom - modraním slizníc, čo môže končiť smrťou. Dusitany môžu ďalej v žalúdku reagovať so sekundárnymi amínmi v potrave za vzniku tzv. N-nitroso zlúčenín, ktoré sú podozrievané z karcinogénneho účinku. Vyvolanie nádorového ochorenia hrozí pri dlhodobjšom konzumovaní potravy s nadmerným obsahom dusičnanov. Kvalita pitnej vody z vlastných zdrojov je vo väčšine prípadov ďaleko za hygienickými normami a všeobecne platí, že každé individuálne zásobovanie je vo vzťahu k zdraviu **veľmi rizikové**, zatiaľ čo jednoznačnou výhodou pitnej vody z verejných vodovodov je záruka jej zdravotnej bezpečnosti, ktorá je zaistená aj jej pravidelným monitoringom. **(fur.)**

Foto: Bibiana Kostrejšová

Vodný žurnál – časopis Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Komenského 50, 042 48 Košice, 040 01. www.vvs-as.sk, www.vodarne.eu.

Vydavateľ: Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01. **Šéfredaktor:** Mgr. Martina Hidvéghyová, **e-mail:** hidveghyova@penelopa.sk, **Zástupca šéfredaktora:** Mgr. Adriana Marušinová **e-mail:** marusinova@penelopa.sk, **Zodpovedný redaktor:** PhDr. Peter Furmaník, **Redaktori:** Mgr. Lucia Kapitančíková, Helena Sviatková, Helena Sičáková, Ing. Jana Petraková, Henrieta Krištofová, Jana Pavliková, Mgr. Ivana Adamečková, Bc. Eva Harakaľová, Gabriela Ďurková, Alena Pangráčová-Piterová. **Sídlo redakcie, príjem inzercie:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01, **tel./fax:** +42155 677 00 76. **Grafika a sadzba:** Agentúra PENELOPA, s.r.o. **Tlač:** Rotaprint Košice. Autorské práva vyhradené. Akékoľvek rozmnožovanie textu, grafiky a fotografií vrátane údajov v elektronickej podobe, len s predchádzajúcim písomným súhlasom redakcie. Nepredajné.

Uplynulých desať rokov VVS lemujú skutočné činy

„Najprv som si azda aj myslel, že si s novinármi pri 10. výročí VVS pripijeme šampanským, ale nie! Radšej si na výročie pripime symbolicky čistou zdravou a kvalitnou vodou - takou, akú dodávame spotrebiteľom,“ v úvode tlačovej konferencie venovanej výročiu spoločnosti povedal jej generálny riaditeľ **Ing. Stanislav Hreha**. Ako ďalej dodal, za uplynulých desať rokov, keď sa z bývalého štátneho podniku Východoslovenské vodárne a kanalizácie (VVK) stala dnešná moderná a zákaznícky orientovaná Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., pretieklo veľa vody.

„Živo si spomínam na ten prelomový rok. Do bývalého štátneho podniku som nastúpil asi mesiac pred tým, než sa začala jeho transformácia. Chcel som začať pracovať, obzerám sa okolo, ale nevidím žiaden počítač. Pýtal som sa teda tých, čo tu vtedy boli zamestnaní, že kde mám vlastne robiť a oni na mňa s hrôzou pozreli so slovami: Počítač? Na čo je vo vodárňach počítač?! Len pripomínam, že to bolo v roku 2003!“

A tak sa inžinier Hreha pustil do hľadania a napokon zistil, že na celom bývalom riaditeľstve VVK bolo 10 počítačov, ktoré neboli zosieťované a slúžili maximálne ako písacie stroje! Ešte horšia situácia bola s vozovým parkom: „Boli tu 1203-ky, ktoré mali deravé dno a keď vošli do zákruty, ani samotní šoféri nevedeli odhadnúť, či pôjdu vľavo alebo vpravo.“

Nehovoriac už o pretekajúcich cisternových autách, ale to je našťastie už len história. Dnes VVS disponuje moderným vozovým parkom, vrátane veľmi drahých špičkových sako-kanalizačných vozidiel vybavených sofistikovanými technológiami.

Nie frázy, ale veľmi konkrétne kroky

Zároveň pán generálny riaditeľ priblížil niektoré významné momenty v 10-ročnej

Mám na mysli tých, ktorí napríklad starými traktormi a rozheganými V3S-kami pokútne vyvážajú obsah žump na okraje obcí a ešte za to berú peniaze, čo je podľa nášho názoru nielen neetické, ale aj trestné! Nehovoriac už o tom, že ich vozidlá sú neraz vo veľmi zlom stave, cisterny nespĺňajú žiadne normy a splašky z nich celou cestou vytekajú,“ povedal Ing. Hreha v čase, keď sa projekt začal rozbiehať.

VVS sa pustila do toho boja, aj keď vedela, že vývozy obsahu žump jej **nebudú generovať zisk**, ale v prvom rade jej išlo a naďalej ide o zdravé životné prostredie. A tak je len samozrejme, že projekt Čisté obce bol ocenený Národnou podnikateľskou cenou za životné prostredie v SR za rok 2009 ako významný ekologický počin zameraný na zamedzenie nelegálnej likvidácie obsahu žump. V odôvodnení ocenenia sa uvádza, že ide o **ojedinelý počin** podnikateľského subjektu riešiť tento **vážny spoločenský a ekologický problém** nad rámec svojich štandardných úloh za nie lukratívnych podmienok.

Podľa inžiniera Hrehu je VVS na Slovensku lídrom v realizácii investičných projektov zameraných na zvýšenie percenta napojenosti obyvateľov na vodovod a kanalizáciu. Od roku 2003 má za sebou ukončených **15 veľkých projektov** kofinancovaných z fondov EÚ a výsledky desaťročnej investičnej výstavby sa odrazili v dĺžke kanalizačnej siete, ktorá v roku 2003 mala 1318 km a dnes už 2287 km a rovnako aj v dĺžke vodovodnej siete. Tá vzrástla na 6071 km, pričom pred 10 rokmi to bolo len 4817 km.

Teta sa bála, že voda horí...

V rámci osláv 10. výročia VVS vyhlásila na obdobie od 29. mája do 29. júna **Generálny pardon** na nelegálne odvádzanie odpadových vôd, ale len pre tých, ktorí sa sami **dobrovoľne prihlásia**, že splaškové alebo zrážkové vody načierno (bez zmluvy o pripojení) vypúšťajú do verejnej kanalizácie a svoju prípojku zlegalizujú. Spoločnosť totiž systematicky realizuje rozsiahle akcie na odhalenie nelegálnych prípojek aj pomocou veľmi jednoduchých, no účinnej a „rukolapnej“ metódy na báze generátora pary a bude v tejto kontrolnej činnosti pokračovať i naďalej.

Koho pristihnú, na toho sa generálny pardon nevzťahuje a naopak - hrozí mu finančný postih a ďalšie sankcie podľa zákona.

„Týka sa to všetkých odberateľov, ktorí sú na kanál napojení a neplatia. V prípade, že sa dobrovoľne prihlásia a podpíšu zmluvu o pripojení, vyhnú sa odpojeniu, trojročnej sankcii za odvádzanie do kanalizácie a navyše by museli zaplatiť aj pokutu a prípad by mohol mať aj trestnoprávnú rovinu,“ spresnila ekonomická riaditeľka **Ing. Anita Gašparíková**.

Ako ďalej uviedla, v súčasnosti sa chcú viac zamerať na pokútne vypúšťanie zrážkových vôd do kanalizácie, pre nelegálnosť ktorého naozaj nie je žiaden dôvod. „*Najmä ak uvážime, že za meter štvorcový strechy fakturujeme v priemere 68 centov. Samozrejme, závisí to od zrážkových pomeroch v tej-ktorej oblasti, ale rozdiely medzi nimi sú minimálne a pohybujú sa na úrovni jedného - dvoch centov za štvorák plochy.*“

K terajším kontrolám nelegálneho napojenia na kanalizáciu sa viaže aj takáto perlička. Pri jednej z akcií sa v dome obývanom staršou paňou, ktorá nelegálne vypúšťala do verejnej kanalizácie dažďové vody a „čiernu prípojku“ mala dobre zamaskovanú, zrazu objavil dym, presnejšie povedané - para vychádzajúca zo zamaskovanej prípojky. Teta sa zlakla a začala nariekať, lebo sa veľmi bála. Nielen preto, že ju odhalili, ale aj preto, že vraj prvýkrát videla horieť vodu...

Keď predajcom chýbajú argumenty

Reč sa krútila aj okolo výrobcov a predajcov domácich filtrov na pitnú vodu, ktorí rôznymi spôsobmi - na obchodných stretnutiach a tzv. seansách, ale aj PR článkami v médiách a letáčikmi zavádzajú verej-

nosť slovami, že pitná voda, ktorú dodávajú vodárenské spoločnosti, neznamená, že je automaticky zdravá a často idú ešte ďalej - za príčinu rakoviny a mnohých ďalších chorôb označujú práve pitnú vodu a „*všetko to svinstvo, tie jedovaté látky, ktoré voda z vodovodu obsahuje.*“

Inžinier Hreha pripustil, že počínanie niektorých predajcov filtrov môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu všeobecného ohrozenia a že týmto problémom sa už zaoberali aj v Asociácii vodárenských spoločností (AVS). „*Často však ide o počínanie nie celých firiem, ale ich externých predajcov - jednotlivcov, ktorí v záujme toho, aby niečo predali a mali nejaký zisk, sa naozaj neštítia ničoho.*“

Aj minule vraj musel zareagovať na jeden takýto zavádzajúci letáčik: „*Zavolať som a panej, ktorá predáva filtre, som sa opýtal, aké má argumenty pre svoje tvrdenia. Nevedela mi odpovedať a ja som jej na oplátku vysvetlil, že voda, ktorú dodávame spotrebiteľom, prechádza na všetkých stupňoch výroby a distribúcie veľmi prísrou a systematickou kontrolou. Efekt sa asi dostavil, lebo na najbližšej seanse už rozdávala nové letáčiky, kde vety o škodlivej vode z vodovodu chýbali.*“

(fur.)

Foto: Bibiana Kostrejšová

VVS, a.s. odmeňovala za kreativitu

VVS, a.s. v rámci aktivít pre verejnosť pri príležitosti Svetového dňa vody nezabudla ani na školákov a pripravila pre nich kreatívnu súťaž. Ich úlohou bolo vymyslieť krátky, jednovetný slogan na pitnú vodu z vodovodu. Troch najlepších vybrala komisia zostavená

Výherkyne Michaela Mikolajová, Žofia Andilová a riaditeľ VVS, a.s. závod Prešov, Ing. Jozef Polomský

zo zástupcov VVS, a.s. a kreatívcoz z reklamnej Agentúry PENELOPA. Súťaž bola vyhlásená v časopise Vodníček, kde mali čitatelia možnosť overiť si svoj postreh a vedomosti z vodárenskej tematiky v krátkom teste, traja vyžrebovaní šťastlivci dostali pekné ceny od VVS, a.s..

Výsledky súťaže o naj slogan na pitnú vodu:

1. miesto: Robko Maceja, 4. ročník, Bratislava

Slogan: **Voda naša najcennejšia, z vodovodu najlacnejšia!**

2. miesto: Žofia Andilová, 5. ročník, Lubotice

Slogan: **Dnes je ľahké ostať zdravý, vodovod je prameň pravý.**

3. miesto: Adam Mátaš, 5. ročník, Košice Čaňa

Slogan: **Z vodovodu každý deň, pijem vody koľko chcem.**

Dospelí čitatelia sa už tradične potešili súťaži vyhlásenej v časopise Vodník o celoročné vodné a stočné zdarma.

Adriana Marušinová

Foto: archív redakcie

Výherca súťaže o celoročné vodné a stočné - Ing. Trčka Radomír, Michalovce. Cenu odovzdáva Ing. Oliver Petrík, riaditeľ závodu VVS, a.s. Michalovce

Športové hry VVS, a.s. Prešov 2013

7 júna od skorých ranných hodín čakali pripravené športoviská v meste Sabinov na účastníkov Športových hier VVS, a.s. Prešov 2013. Toto malé okresné mesto v blízkosti Prešova sa stalo tento rok miestom konania športových hier, každoročne organizovaných pre zamestnancov Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, aby aj vodári mali možnosť ukázať súťažného ducha a zmysel pre fair play hru.

Okrem prípravy a zabezpečenia kvalitných športovísk sa organizátorom podaril aj husársky kúsok v podobe „zaobstarania“ krásneho, slnečného počasia, ktoré prialo účastníkom športových disciplín odohrávajúcich sa vonku pod holým nebom, a tak atmosféru skvelého športového podujatia nič nerušilo.

Otvorenie športových hier sa konalo v Mestskej športovej hale Sabinov, kde po vystúpení mažoretiek Labi z Prešova, súťažiacich privítal Jozef Jarkovský, ktorý celé športové podujatie moderoval. Úvodný prejav predniesol Ing. Stanislava Hreha, generálny riaditeľ VVS, a.s. Ďalej sa slova ujal primátor mesta Sabinov Ing. Peter Molčan, ktorý zúčastneným priblížil históriu a súčasnosť mesta Sabinov a jeho okolia. Ing. Jozef Polomský, riaditeľ závodu Prešov oboznámil účastníkov hier s organizačnými pravidlami a taktikou tiež im poprial veľa sily do športového zápolenia. Na záver Ing.

Bowling		
poradie	závod	Meno a priezvisko
1.	GR Košice	Ing. Stanislav Hreha
2.	GR Košice	JUDr. Jozef Lenárt
3.	AQUAGAS, spol. s r.o. Piešťany	Ing. Marián Lazár

Strelba		
poradie	závod	Meno a priezvisko
1.	GR Košice	Ing. Tibor Jačman
2.	GR Košice	Ing. Róbert Hézsely
3.	Michalovce	Ing. Oliver Petřík

Letný cross - muži		
poradie	závod	Meno a priezvisko
1.	GR Košice	Ing. Gabriel Sabo
2.	Prešov	Jozef Gajdoš
3.	Košice	Imrich Mihok
4.	Vranov n/Topľou	Ján Leško
5.	Humenné	Michal Danko
6.	Svidník	Martin Suchanič
7.	Bardejov	Ladislav Trinkovič
8.	SEVAK Žilina	Ján Matejíček
9.	Michalovce	Ing. Gerard Parilák
10.	Rožňava	Maroš Küchen

Daniel Strelec za všetkých športovcov predniesol slávnostný sľub.

Preukázať svoju šikovnosť, rýchlosť, výdrž, tímovú hru, ale aj presnú mušku bolo možné v disciplínach letný cross – muži, ženy, tenis dvojhra, tenis zmiešaná štvorhra, stolný tenis, volejbal – muži, ženy, nohejbal, malý futbal, bowling a strelba. Na základe získaných bodov organizačný štáb v deviatich súťažných disciplínach vyhodnotil prvé tri miesta, ako aj celkové umiestnenie spomedzi všetkých vodárenských závodov. Prvé miesto si vybojovali zamestnanci Generálneho riaditeľstva Košice, z druhého miesta sa tešil organizátor športových hier, závod Prešov a cenu za tretie miesto si domov odnášal pozvaný hosť, SEVAK Žilina.

Reklamný partner: **Allianz**

Letný cross - ženy		
poradie	závod	Meno a priezvisko
1.	GR Košice	Ing. Zlatica Masaryková
2.	Košice	Zita Galambošová
3.	Prešov	Angela Wieleková
4.	SEVAK Žilina	Anna Urbanová
5.	Rožňava	Andrea Hlavajová
6.	Humenné	Ing. Zdenka Buhajová
7.	Bardejov	Ing. Martina Homová

Tenis - dvojhra		
poradie	závod	Meno a priezvisko
1.	Rožňava	Vladimír Trnečka
2.	Humenné	Stanislav Jurco
3.	GR Košice	Ing. Stanislav Kentoš

Tenis - zmiešaná štvorhra		
poradie	závod	Meno a priezvisko
1.	Rožňava	Ing. Katarína Laciaková Dušan Benco
2.	GR Košice	Ing. Ingrid Mydlová Ing. Jozef Bobík
3.	Košice	Ing. Jana Kováčová Gabriel Zlacký

Po slávnostnom odovzdaní cien sa večerný program niesol v duchu spevu a tanca, a okrem tanečných kreácií vodári predviedli aj svoje spevácke nadanie, keď využili možnosť karaoke show. Zábava a dobrá nálada bola odmenou pre 28 členný organizačný štáb, ktorý vynaložil nemalé úsilie na prípravu a zorganizovanie športového podujatia na vysokej profesionálnej úrovni a nastavili tak latku pre hostiteľa budúcoročných hier, Závod Svidník, veľmi vysoko.

Bibiana Kostrejová

Foto: Marián Horňák

Volejbal - muži	
poradie	závod
1.	Svidník
2.	SEVAK Žilina
3.	Vranov n/Topľou

Malý futbal	
poradie	závod
1.	Bardejov
2.	Prešov
3.	Trebišov

Úspešnosť závodov	
poradie	závod
1.	GR Košice
2.	Prešov
3.	SEVAK Žilina

Stolný tenis		
poradie	závod	Meno a priezvisko
1.	SEVAK Žilina	Július Sitár Stanislav Marmata
2.	Michalovce	Miroslav Pinkovský Zoltán Szanyo
3.	Vranov n/Topľou	Michal Gorun Milan Madura

Volejbal - ženy	
poradie	závod
1.	GR Košice
2.	Prešov
3.	SEVAK Žilina

Nohejbal	
poradie	závod
1.	Rožňava
2.	Vranov n/Topľou
3.	Svidník

Príbeh vody v Humennom

Hlavný hrdina svetoznámeho románu českého spisovateľa Jaroslava Haška „Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války“ karikujúceho vojenské pomery v časoch rakúsko-uhorskej monarchie, putoval na severovýchodný front, do Haliča na pomedzí Poľska a Ukrajiny. Z románu sa dozvedáme, že dobrý vojak Švejk sa počas putovania zastavil v Humennom, kde pil znamenitú vodu. A ozaj, vieme akú vodu pijú v Humennom dnes?

„Myslím si, že rovnako dobrú ako pil kedysi vojak Švejk. Do mesta dodávame vodu z troch rôznych lokalít - smerov a všetky sú dobré a zdravé,“ týmito slovami začal rozprávať Príbeh vody v Humennom inžinier Kristián Babinec, výrobo-technický námestník riaditeľa humenského závodu VVS. Ako uviedol, ani množstvo zdrojov kvalitnej vody v regióne nezabránilo tomu, že v 70-tych a 80-tych rokoch minulého storočia muselo Humenné (rovnako ako susedná Snina) pristúpiť k reguláciám dodávok pitnej vody pre obyvateľstvo.

„Možno to bolo mediálne menej známe ako problémy v Košiciach či v Prešove, ale s reguláciami sme sa aj my humení vodári museli riadne popasovať. Aj o tom rozprávajú dejiny vodárenstva v Humennom.“

Odkiaľ kam?

Zásobovanie obyvateľov nášho mesta verejnými vodovodmi siaha do 50-tych rokov 20. storočia, kedy sa postupne vybudovali zdroje kvalitnej pitnej vody, a to konkrétne **22 podzemných prameňov v lokalite obcí Ptičie, Chlmec a Porúbka**, ktoré sa podieľajú na zásobovaní Humenného a jeho okolia zhruba 10 až 20 percentami.

Ďalším zdrojom vody pre Humenné a okolité obce sú povrchové toky Rika a Suchý potok s ochrannými pásmami v ekologickej čistom prostredí vojenských lesov. Voda z týchto tokov je upravovaná v tamojšej **Úpravni vody (ÚV) Kamienka**, odkiaľ sa cez obce Kamienka a Ptičie, Kamenica nad Cirochou a Hažín nad Cirochou dostáva do Humenného. Voda z Kamienky sa podieľa na celkovom zásobovaní asi 45 až 50 percentami.

Voda z oboch zdrojov, teda z podzemných prameňov i z ÚV Kamienka sa dostáva do mesta cez vodojemy v lokalite Sokolej - máme tam viacero vodojemov, do jedného z nich dopĺňame ešte aj vodu zo Stariny. Zo Sokoleja zásobujeme predovšetkým Sídliisko 1. mája ľudovo nazývané Pod Sokolejom, ďalej celé Sídliisko 3 a niektoré okrsky na Sídliisku 1 a Sídliisku 2 vrátane lokality Poľana - Kudlovce, no a v neposlednom rade priemyselnú časť mesta, vrátane areálu Chemlonu, teraz Chemes.

A napokon tretím - najnovším zdrojom pitnej vody je **Vodárenská nádrž (VN) Starina**. Vodu zo Stariny cez vodojem Zavadžanská hura dodávame najmä do starej časti mesta, predovšetkým na Sídliisko 1 a do severnej časti individuálnej bytovej výstavby, dodávame ju aj do lokalít Dubník a Brestovská. Okrem Zavadžanskej hury máme pre starinskú vodu ďalšie tri vodojemy, ktoré sú určené ako zásobné vodojemy pre jednotli-

vé tlakové pásma. Podiel Stariny na celkovom zásobovaní je cca 35 až 40-percentný.

Pre úplnosť ešte spomeniem **drobné lokálne zdroje v okolitých obciach** ako napríklad v Gruzovciach, Jasenove a Brestove. Tieto zdroje, pokiaľ vyhovovali kvalitou, sme po výstavbe VN Starina nezrušili, ale vodu z nich ďalej odoberáme a tým zdroje udržiavame v prevádzsky schopnom a bezpečnom stave a môžu nám výrazne pomôcť napríklad aj v prípade krízových situácií.

Všetky naše zdroje poskytujú **veľmi kvalitnú a chutnú vodu**, hoci uznávam, že napríklad voda z podzemných prameňov v lokalitách Ptičie, Chlmec a Porúbka je chuťovo iná než mäkké vody z povrchových zdrojov, ale všetky sú rovnako kvalitné a zdravé!

V súčasnosti celková dodávka vody pre Humenné a okolie predstavuje cca 1,9 milióna metrov kubických ročne, samozrejme, je to podstatne menej ako bývalo kedysi, keď sa dodávky pohybovali na úrovni 2,5 milió-

**Zažili sme
Deň detí
s VVS, a.s.
(GR a závod KE)**

na metrov kubických ročne. U nás už niet tolko priemyslu - Chemlon mal niekedy do sedemtisíc zamestnancov a dnes v jeho areáli pracuje iba niekoľko stovák ľudí. Zaznamenali sme poklesy v dodávke vody predovšetkým v priemysle a skončili mnohí naši významní odberatelia.

Zásobovanie mesta a jeho okolia zabezpečujú menšie i väčšie vodojemy s celkovou kapacitou 6050 metrov kubických a spoločný vodojem dvakrát 10 tisíc metrov kubických z VN Starina, cez ktorý je zabezpečovaná dodávka vody pre Humenné, ale i pre ďalšie regióny. Doplním ešte, že v meste sú aj ďalšie dva vodojemy - ale nie sú naše, jeden (podzemný) sa nachádza na historickej Kalvárii a patrí nemocnici, ktorú my zásobujeme vodou, druhý je vežový a vybudovali si ho železnice ešte v časoch parných lokomotív.

Regulácie nevedli k šetreniu!

Keďže pracujem vo vodárňach od skončenia VŠ štúdia a vojenskej služby, čo je už 33 rokov, nie div, že som za to obdobie prešiel rôznymi pozíciami a funkciami a bol som aj vedúcim všetkých úpravni vôd v podmienkach humenského závodu. Okrem iného som bol aj prvým zamestnancom a teda aj prvým vedúcim Úpravne vody Starina na vrchu Kopáč, ktorú v tom čase spravoval závod Humenné.

Aj preto dôverne poznám všetky nuansy týkajúce sa budovania nádrže. Ono to vlastne fungovalo v dvoch etapách. Prvá spočívala vo výstavbe a spustení tamojšej úpravne, kedy sa voda odoberala zo zdroja provizórne, zatiaľ čo nádrž sa ešte len stavala. To provizorium trvalo asi tri roky, chodieval som medzitým na stavbu na kontrolné dni a netrpezlivo čakal, kedy sa po dobudovaní nádrže a jej spustení do plnej prevádzky začne druhá etapa.

Na vodu zo Stariny sme v Humennom vtedy čakali ako na Boží zázrak. Nie div, veď v 70-tych a 80-tych rokoch, kedy voda bola z politických dôvodov takmer zadarmo a nájomník bytovky šetrenie či naopak plytvanie vodou na vlastnom vrecku nepocítil, sa vodou naozaj zbytočne plynulo. Vtedajšie zdroje na tolké plytvanie nestačili a tak stranické a štátne orgány rozhodli o regulácii dodávok vody.

Bolo to podobné ako v Košiciach a Prešove, kde sa dodávka pitnej vody obmedzovala neraz len na hodinu- dve denne, ba možno u nás to bolo ešte horšie, len sa o tom tolko nepísalo.

S odstupom času sa na celý problém my vodári pozeráme z rôz-

nych uhlov. Napríklad, že regulácia nebola o šetrení vodou, ale veľakrát len o plytvaní. Človek si nadržanom napúšťal plnú vodu s tým, že ak sa podvečer vráti z práce, aby sa mal kde umyť. Keď prišiel domov a voda v tej chvíli tiekla, plnú vaňu vypustil a napúšťal si čerstvú vodu.

Ale na nedostatku, resp. plytvaní vodou sme sa podieľali aj my vodári, neraz nám trvalo aj celé dni, kým sme našli poruchu. Jedinou „spoľahlivou metódou“ bol štvorčekový papier, do ktorého sme si zaznačili všetky vodojemy, prečerpávacie stanice a jednotlivé okrsy a sledovali, kde asi stúpol odber. Samozrejme, museli sme pritom opakovane fyzicky obchádzať všetky objekty, aj vodojemy na kopcoch. A keď sme si vytypovali úsek, kde by asi porucha mohla byť, jej presná lokalizácia trvala aspoň ďalší poldeň.

A kubíky drahocennej tekutiny medzitým unikali do hlbín zeme.

Dnes vďaka telemetrickému prenosu údajov medzi všetkými našimi objektmi vieme poruchy na potrubí rýchlo odhaliť a keďže naši pátrači sú vyzbrojení modernou vyhľadávacou technikou, vieme poruchu často vo veľmi krátkom čase presne lokalizovať.

A ešte jeden fakt. Voľakedy sme pracovali s takými materiálmi, aké boli dostupné na vtedajšom trhu. Potrubia a najmä spojovacie materiály neboli potrebnej kvality, takže každú chvíľu boli v sieti nejaké úniky. Dnes našťastie máme potrubia a tvarovky z kvalitných materiálov a pristúpili sme aj k postupnej výmene zastaralých oceľových potrubí, v čom bude potrebné pokračovať, a to najmä v 13 a pol-kilometrovom nosnom rozvodnom systéme s priemerom 500 milimetrov.

Domáci sa dožadovali lacnejšej vody

Keď som už hovoril o tom, že na vodu zo Stariny sme čakali ako na zázrak, mal by som povedať aj druhú vec, ktorá tiež patrí k histórii vodárenstva. Bolo to niekoľko rokov po tom, čo Starina už fungovala a zároveň aj po tom, čo trhové ceny vody konečne začali odrážať reálne náklady na jej výrobu a distribúciu. Vtedy mnohí obyvatelia regiónu, najmä však rodáci z obcí, ktoré museli byť kvôli jej výstavbe zaplavené, začali nahlas prejavovať nespokojnosť.

Ozývali sa kvôli cene za vodu a žiadali, aby platili menej ako Košičania či Prešovčania, lebo výstavba nádrže išla na ich vrub.

Hovoril som im, že takéto požiadavky nemajú opodstatnenie a v našej spoločnosti platia jednotné ceny vodného a stočného, na strane druhej som sa ale snažil vcítiť aj do ich myslenia. Pri výstavbe Stariny prišli o svoj domov - valiaca sa voda im zobrala domy, záhrady, zaplavila cintoríny i kostoly.

Keď vidia cudzieho, radšej zavolajú

Rozprávanie inžiniera Babinca ilustrujeme reportážnym pohľadom na kopec Polana, na ktorom sa nachádza vodojem s objemom 250 metrov kubických. Okrem rozprávača príbehu je naším ďalším spoločníkom vedúci hospodárskeho strediska vodovodov a kanalizácií v Humennom Jaroslav Haluska, od ktorého sa dozvedáme, že vodojem je zásobovaný cez čerpaciu stanicu Park vodou z ÚV Kamienka a podľa potreby aj zo Stariny. Nedávno bol prestavaný a zrekonštruovaný - stavba bola zvnútra opláštená plastovou výplňou.

„Je to, obrazne povedané, taká veľká bandaska. Tento vodojem pracovne voláme Kudlovce, lebo ním zásobujeme Kudlovskú ulicu a jej okolie, teda medzi domácimi Kudlovce, ale cca o 400 metrov ďalej máme ďalší vodojem. Zásobujeme ním susedné okrsy, tie sú však položené vyššie, preto sú potrebné aj dve tlakové pásma.“

Ale to rozdelenie vodovodnej siete na okrsy vraj netreba brať tak rigorózne, je to aktuálny stav, no v prípade potreby, keby sa hocičo stalo, keby napríklad záplavy odstavili niektorý zdroj alebo silná búrka či veterná smršť poškodila niektorý z vodojemov, vodári vedia toky vody operatívne presmerovať a ktorúkoľvek časť Humenného zásobiť vďaka možnosti vzájomného prepojenia disponibilných zdrojov.

„A spotrebiteľ by v takýchto prípadoch ani nepocítil žiadnu zmenu v zásobovaní. To je tá - zvlášť v prípade veľkej poruchy na potrubí alebo nejakej živelnej pohromy - výhoda viaczdrojového zásobovania, teda diverzifikácie našich zdrojov,“ vysvetľuje inžinier Babinec.

Zároveň na vlastné oči sa presviedčame, že vodojem na kopci Polana je dôsledne chránený pred nepovolanými osobami a o vodu je aj vďaka telemetrickému prenosu údajov a ďalším zabezpečovacím zariadeniam dobre postarané. Nielen náš vstup do objektu, ale doslova každý náš krok je monitorovaný dispečingom závodu.

„Vo vodárenstve nič nemožno nechávať na náhodu,“ zdôrazní rozprávač príbehu a dodá, že o bezpečnosť vody sa nestará len samotný závod, ale aj obyvatelia okolitých domov: „Viacrát sa už stalo, že popri našom plote sa obšmieval nejaký cudzí človek, možno sa im zdal podozrivý a tak nám okamžite volali.“

Ale stalo sa aj to, že chlapci z okolia hrali futbal, lopta im preletela ponad plot a keď liezli po ňu, ktorýsi sused radšej pre istotu zavolať na dispečing. „Je dobré, že verejnosť spolucíti zodpovednosť za bezpečnosť pitnej vody,“ dopĺňa pán Haluska a vzápätí rozpovie krátky príbeh, ktorý to všetko podčiarkuje:

„Keď nám subdodávateľská firma z Martina začala v rámci rekonštrukcie tohto vodojemu rozoberať strechu - a zdôrazním, že to bolo zavrás rána, ešte ani poriadne vidieť nebolo, ľudia z okolitých domov sa zlakli. Počuli buchot, videli neznáme osoby, nuž privolali políciu, lebo sa báli. Argumentovali tým, že to nie je len starosť vodárov, ale ide o vodu, ktorú predsa aj oni pijú.“

Z lákavej ponuky si vybrali pitnú vodu

Voda, ktorú dodávame spotrebiteľom je chutná a zdravá. Preto nevidím ani najmenší dôvod pre hromadné kupovanie balených vôd, ktorého sme často svedkami v obchodoch a hypermarketoch. Ale predsa len sa mi zdá, že propagácia pitnej vody, ktorú my východoslovenskí vodári robíme zo svojho presvedčenia, začína pomaly pri-nášať svoje ovocie.

Bol som v poslednom čase na niekoľkých pracovných i súkromných stretnutiach s rôznymi ľuďmi (nešlo o vodárov) a - čuduj sa svete! - na stole sa objavil krčah alebo demižónik s čistou pitnou vodou. A to je veľký pokrok, donedávna totiž bezvýhradne kraľovali rôzne prifarbované a prisladzované nápoje, malinovky, koly a v tom najlepšom prípade minerálky, o ktorých však vieme, že pre vysoký obsah niektorých minerálnych látok jednostranne zaťažujú organizmus.

Aj minule som sedel v takej väčšej spoločnosti, kde boli ponúknuté nealko nápoje ozaj vychýrených značiek a ľudia si pýtali pohár s čistou vodou z vodovodu. Je to náznak toho, že verejnosť si pomaly začína uvedomovať, že pitná voda z vodovodu je kvalitná, bezpečná, zdravá a cenovo neporovnateľná s tým, čo dostať v obchodoch.

Vodárenstvo: História vs. súčasnosť

Po tom, čo inžinier Babinec dorozprával Príbeh vody v Humennom, sa ešte na chvíľu pristavíme na železničnej stanici. Dôvodov je niekoľko. Aj keď VVS nemá v regióne vežový vodojem, jeden v meste nad Laborcom predsa len je. S označením Vodárenská veža Rušňového depa Humenné sa hrdo vyníma do výšky. Voľakedy, keď vlaky ešte poháňali parné rušne, slúžil na ich napájanie a dnes je svedkom bohatej histórie mesta. Pár metrov od vodojemu je preslávená socha Haškovho dobrého vojaka Švejka postávajúceho pri studni, ktorú chodia obdivovať turisti z celého sveta.

Ako napísal Jaroslav Hašek (1883 - 1923), vojak s prostoduchou a dobráckou tvárou Švejk putujúci po monarchii pil v Humennom znamenitú vodu. A takú znamenitú vodu pijú obyvatelia a návštevníci Humenného aj dnes. (fur.)

Foto: Marián Horňák

Prácu topmanažéra Ing. Róberta Hézselyho charakterizujú smelé ciele a optimizmus

So pseudoargumentmi je ťažké bojovať

Pochádza z Košíc, kde v roku 1985 absolvoval stavebnú priemyslovku, odbor: melioračné a vodné stavby. Po maturite pokračoval v štúdiu na Stavebnej fakulte VŠT Košice v odbore pozemné stavby a po ukončení VŠ štúdia prežil rok povinnej vojenčiny ako tankista v Domažliciach v nemecko-českom pohraničí. Bolo to práve v prelomovom období v roku 1989/90..

Bojuje za dobrú vec

Vo VVS pracuje vo funkcii investičného riaditeľa od roku 2005. „Ten rok bol začiatkom obdobia stavebného boomu vo vodárňach - začali sme čerpať európske peniaze na množstvo veľkých i malých projektov, rozbehli

sme výstavbu vodovodov, kanalizácií a čistiarň odpadových vôd.“

Tí, ktorí menej vedia o tom, čo všetko Ing. Róbert Hézsely robí, si myslia, že predovšetkým veľa cestuje do Bratislavy, kde sa najmä cez ministerstvo životného prostredia a ďalšie ústredné orgány všemožne sna-

ží presadiť projekty na výstavbu a rekonštrukcie objektov, lebo ho mrzí, že na východe Slovenska je ešte vždy žalostne nízka napojenosť na verejný vodovod a kanalizáciu.

Na tieto slová sa len pousmeje, no pripustí, že je v nich trochu pravdy. Dodá však,

že jeho práca je oveľa prozaickejšia než len navštevovať ministerských úradníkov a presadzovať tam záujmy VVS.

S tou nízkou napojenosťou, ktorá bezprostredne ohrozuje zdravie obyvateľov nášho regiónu (73 percent - voda, 53 percent - kanál), však naozaj nie je spokojný. Stačí si len pripomenúť každoročné výsledky rozborov vôd z individuálnych studní, ktoré VVS organizuje pri príležitosti Svetového dňa vody a z ktorých vyplýva, že cca tretina vôd z domových studní nevyhovuje pre viacnásobné, neraz aj desaťnásobné prekročenie povoleného limitu dusičnanov!

„My vodári sa s touto realitou nemôžeme uspokojiť, ale faktorov, ktoré tu zohrávajú úlohu, je mnoho. Lebo aj keď postavíme vodovod či kanalizáciu s modernou čistiarňou odpadových vôd, ľudia sa nenapoja. Argumentujú všeličím - peniazmi aj tým, že vodu z ich studne pila aj stará mama, ktorá sa dožila 90 rokov, ale zabudnú napríklad dodať, že v čase, keď žila ich stará mama, sa v poľnohospodárstve nepoužívali umelé hnojivá.“

So pseudoargumentmi niektorých ľudí ťažko bojovať a tak spoločnosť najmä po skúsenostiach zo Zemplína musela pristúpiť k tomu, že nové vodovody a kanalizácie stavia už len vtedy, keď sa obyvatelia dotknutých obcí zmluvami o budúcich zmluvách zaviazajú, že po ukončení výstavby sa napoja.

Inak to vraj nemá cenu. „Bolo by to len zbytočné mrhanie peniazmi európskych daňových poplatníkov i našej vodárenskej spoločnosti.“

Nie luxus, ale nevyhnutnosť!

Pod úsek investičného riaditeľa spadajú tri útvary - prvý sa zaoberá projekciou, teda prípravou projektov podľa požiadaviek závodov a prípadne aj akcionárov VVS čiže miest a obcí, ďalší útvar má na starosti prípravu a riadenie investičnej výstavby, zabezpečuje všetky potrebné územné a stavebné povolenia a patria do neho napríklad aj stavební dozori, ktorí dozorujú realizáciu samotných stavieb a ich technologických častí.

A napokon tretím pracoviskom je útvar pre koordináciu zahraničnej pomoci, ktorý

sa stará o projekty, realizované z európskych fondov v rámci prvého i druhého programovacieho obdobia.

„A čo ja konkrétne robím? V prvom rade riadim a kontrolujem prácu svojich podriadených na týchto troch pracoviskách. Zároveň som aj vo veľmi úzkom kontakte s primátormi a starostami, pre ktorých pripravujeme ďalšie nové projekty a výstavbu vodovodov a kanalizácií, ale aj so starostami tých obcí, v ktorých sme vybudovali vodovod alebo kanalizáciu a ľudia sa nám nechcú napojiť. Hladáme spolu riešenia.“

V živote je ale vždy všetko zložitejšie. Ak starosta tvrdo pôjde proti svojim občanom a bude im hroziť pokutami, ak sa nenapoja, riskuje, že ho viac nezvolia. Skutočnosťou je aj to, že starostami sú ľudia s rôznym vzdelaním a mnohým chýbajú vedomosti a podklady pre to, aby vedeli fundovane na úrovni argumentovať v prospech napojenia sa na vodovod či kanalizáciu.

„Musím povedať, že starostovia sa vo väčšine prípadov snažia a my s nimi pravidelne komunikujeme a radíme im ako majú postupovať. Pripravíme pre nich podklady, aby vedeli svojim občanom vysvetliť, že odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd dnes nie je luxus ani nadbytočnosť, ale nevyhnutnosť!“

Ľudia radi špekulujú

Asociácia vodárenských spoločností (AVS) vyšla s iniciatívou novelizovať zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, aby každý bol povinný napojiť sa na verejnú kanalizáciu, ak je v obci zriadená, a žiadne iné možnosti likvidácie odpadových vôd by už zákonom neboli povolené.

„Aj ja osobne sa oboma rukami hlásim k tejto iniciatíve. V súvislosti so zmluvami o budúcich zmluvách som pre médiá raz povedal, že zbytočné je stavať kanalizáciu, na ktorú sa neskôr nikto nenapojí, aj keď si myslím, že napojenie na verejnú kanalizáciu by malo byť v záujme samotných starostov i občanov. Je to predsa v záujme životného prostredia.“

Realita je ale taká, že ľudia špekulujú. „Ide o to, aby občan nemohol špekulovať o tom, či sa napojiť alebo nie. Ak v dome býva, určite produkuje odpad a tak musí byť jasné,

ako ho likviduje. Myslím si preto, že naozaj by malo byť zo zákona povinné, aby sa na verejnú kanalizáciu, ak je v obci vybudovaná, občan musel napojiť.“

Názor prezentovaný vodármi však naráža na odpor výrobcov a predajcov domových ČOV, ktorí v reklamách zdôrazňujú, že dnes vyrábané čistiarne pre rodinné domy sú moderné a bezpečné hygienické zariadenia s vysoko sofistikovanými technológiami. Spĺňajú vraj také parametre, ktoré vodárenské spoločnosti vo svojich veľkých čistiarňach azda ani nemôžu splniť. Preto nevidia dôvod, aby majitelia domov s takýmto čistárňami mali byť napojení na verejnú kanalizáciu.

„My v našich čistiarňach špičkové technológie samozrejme máme tiež a odpadové vody dôkladne čistíme. Kvalita vypúšťaných odpadových vôd do tokov sa pravidelne monitoruje, vyhodnocuje a musí spĺňať všetky predpísané limity. A zároveň platí, že všade tam, kde je verejná kanalizácia vybudovaná, je pre každého lacnejšie a jednoduchšie sa na ňu napojiť než by si mal sám kupovať drahú čistiarňu. Ak sa odpadové vody čistia centrálné, je to nielen lacnejšie, ale aj kvalitnejšie.“

Ale celá záležitosť má aj druhú stranu mince: „Máme veľmi zlé skúsenosti s majiteľmi rodinných domov, ktorí si domové čistiarne namontovali, no po čase sa o ne prestali starať a nakoniec z tých špičkových zariadení zostali len preplnené a zapáchajúce žumpy ako ďalší zdroj znečistenia v obci.“

Čo musí mať dobrý manažér?

Hovorí sa, že by mal mať dostatok životných i pracovných skúseností, aby mu hoci kto len tak ľahko neprešiel cez rozum. Inžinier Hézsely takéto skúsenosti nadobúdal v košických Hutných stavbách. Ale väčšou školou života ako práca v tomto podniku preňho bolo, keď sa pustil do podnikania, v ktorom zotrval celých 14 rokov.

„Remeslu som sa nespreneveril a podnikal som v stavebníctve, robil som najmä na zákazkách pre železnice, Slovnaft i bývalé Východoslovenské vodárne a kanalizácie. Okrem iného som pracoval na dostavbe ČOV Krom-

pachy, rekonštruoval som ČOV v Prakovciach a podieľal aj na intenzifikácii ČOV Medzev.“

Počas tých 14 rokov sa ako podnikateľ všeličomu priučil, najmä práci s ľuďmi. Nie len v kancelárii, ale aj priamo na stavbe v tom zaprášenom prostredí. „Mal som ale šťastie, že som v tom čase stretol veľa dobrých ľudí.“

Obchodných partnerov či skôr svojich zamestnancov? - nedá nám sa neopýtať sa. „Aj jedných aj druhých,“ znie stručná odpoveď.

Na inžinierovi Hézselym mnohí vysoko oceňujú jeho príjemné a nadovšetko kultivované vystupovanie. Ale čo ešte navyše potrebuje topmanažér, aby mohol dobre robiť svoju prácu?

„Zhrniem to do troch bodov: musí vedieť vychádzať s ľuďmi, musí byť dôsledný a rozhodný! A samozrejme, vzdelanie a prax. To že mám stavbárske vzdelanie a nadobudol som mnoho skúseností v podnikaní, to teraz bohatito využívam. Zároveň sa snažím odborne ďalej rásť - doplnil som si vzdelanie skúškami spôsobilosti na prevádzkovanie vodovodov a kanalizácií a tiež skúškami na stavebný dozor na inžinierske sieti a pozemné stavby.“

Smelá vízie: Realista aj optimista

Pána Hézselyho sme sa opýtali, akú má víziu a čo všetko by zo svojho postu ešte chcel dokázať. „Najprv ku krátkodobým cieľom. V tomto roku by sme chceli spustiť dlhodkladný projekt Bodva, ktorý rieši zásobovanie vodou 14 obcí a odkanalizovanie siedmich obcí v mikroregiónu rieky Bodva. Tento projekt sme naozaj museli kvôli financiám viackrát odložiť.“

V súčasnosti je projekt v takom stave, že VVS doručila na ministerstvo životného prostredia žiadosť o nenávratný finančný príspevok a po jej schválení bude žiadosť smerovať do Bruselu, kde by ju mali odobriť. „Predpokladám, že sa to už schváli. Som v tomto smere realista, ale aj optimista a verím, že najneskôr do konca roka začneme v údolí Bodvy stavať. Robíme všetko pre to, aby to vyšlo.“

Rovnako je to aj s projektmi Stropkov, Krušinec, Tisinec - rozšírenie kanalizácie a intenzifikácia ČOV a Trebišov - odkanalizovanie ulíc a rozšírenie kapacity ČOV, na

ktoré sú peniaze už schválené. „V súčasnosti prebieha výber dodávateľa a ešte v tomto roku naplno rozbehneme stavebné práce.“

A dlhodobá vízia? „Nadálej pokračovať v projektoch, ktoré sú z rozhodujúcej časti financované z fondov EÚ a čerpať tieto prostriedky pokiaľ sa len bude dať, lebo - poviem to tak ako je - VVS nemá dosť financií na to, aby sama mohla realizovať veľké stavby.“

Mementom však naďalej zostáva alarmujúco nízka napojenosť na vodu a kanalizáciu. „Chceli by sme postupne dosiahnuť, aj keď nie stopercentnú napojenosť, lebo to sa reálne nedá, ale aby napojenosť na vodu a kanalizáciu na východe Slovenska čo najskôr dobehla celoslovenský priemer a postupne dosiahla napojenosť, tak ako to je v krajinách vyspelej západnej Európy. To je moja vízia, to je môj dlhodobý osobný cieľ.“

Ale predsa len má ešte jednu ďalšiu víziu: „Rád by som bol, keby sa nám v budúcnosti podarilo zrealizovať projekt Zdvojenie

prívodného potrubia a intenzifikácia úpravne vôd na vodárenskej nádrži Starina, ktorá je srdcom našej vodárenskej spoločnosti.“

Nikdy sa vraj nenudí

Inžinier Róbert Hézsely je ženatý, manželka pracuje ako učiteľka ZŠ v Rozhanovciach. Majú dve deti - dcéru Alexandru, ktorá v čase uzávierky tohto vydania Vodného žurnálu práve maturovala na bilingválnom francúzsko-slovenskom gymnáziu, a o dva roky mladšieho syna Róberta, ktorý študuje na gymnáziu na Opatovskej.

Najväčším koníčkom pána Hézselyho je šport a osobitne lyžovanie. V lete sa venuje bicyklovaniu, ale najmä poľovníctvu a rybárstvu. Rád trávi voľný čas na chate, kde sa vraj nikdy nenudí. Vždy tam dačo dostavia alebo aspoň poopravuje. „Okolo chaty je vždy čo robiť.“

(fur.)

Foto: Marián Horňák

Zuzana Šaffová sa pri riadení svojho kolektívu drží osvedčenej zásady

Ľudí netreba dirigovať, ale viesť k tomu, aby sami mali chuť robiť

Stojí na čele jediného útvaru v rámci Generálneho riaditeľstva VVS, pre riadenie ktorého sa nevyžaduje vysokoškolské vzdelanie. Volá sa Zuzana Šaffová a vo vodárňach pracuje od roku 2003. „Na mojom poste nie je nevyhnutná a podstatná vysoká škola, ale potrebná je skôr prax vo viacerých odboroch, bohaté skúsenosti z práce s ľuďmi a predovšetkým kreativita, zručnosť a chuť pustiť sa do akejkoľvek roboty.“

Pracovisko, ktoré pani Šaffová riadi sa volá Útvar hospodárskej správy a materiálno-technického zabezpečenia a v organizačnej štruktúre spadá pod úsek ekonomickej riaditeľky. Predmetom základnej činnosti útvaru je starostlivosť o komplex budov na Komenského 50 v Košiciach, v ktorých sídli Generálne riaditeľstvo VVS, ale aj materiálno-technická služba.

„Zabezpečujeme hádam všetko, čo pracovníci GR potrebujú pre svoju každodennú robotu - od vybavenia kancelárií, ich osvetlenia a kúrenia až po perá, ceruzky, poznámkové bloky, ale staráme sa napríklad aj o ich hladné žalúdky. Okrem toho spravujeme a prevádzkujeme rekreačné zariadenie Vodár vo Vysokých Tatrách, ktoré slúži všetkým zamestnancom spoločnosti,“ informuje vedúca útvaru.

Ako ďalej dodáva, útvar vyvíja aj samostatné kreatívne aktivity smerujúce k skvalitneniu a spríjemneniu pracovného prostredia zamestnancov GR, aby sa v práci cítili príjemne: „Azda aj nad rámec našich základných povinností sa napríklad staráme o dekoráciu priestorov a tiež o rozlohou skromný, no obsahom bohatý zelený kútik vo dvore vedľa parkovacích miest.“

Kotva padla vo vodách VVS

Absolvovala bývalú Strednú ekonomickú školu Janka Bačika v Košiciach a vystriedala viacero rôznych povolání a zamestnaní. „Okrem iného som pôsobila aj v školstve, pohybovala som sa v obchodných a právnych záležitostiach, ale napríklad aj v bankových službách. Bolo toho veľa, každé zamestnanie bolo iné a vyžadovalo si iný prístup k rieše-

niu problémov. A som rada, že som nakoniec zakotvila vo vodách VVS.“

Na otázku, či ju terajšia práca baví a naplňuje, pani Šaffová odpovedá takto: „V tejto práci som sa doslova našla a využívam v nej všetko, čo som sa dosiaľ naučila. Zvyknem hovoriť, že najlepším vzdelaním je sám život a v každom zo svojich predchádzajúcich pôsobísk som sa čomusi priučila a teraz to naplno zúčtujem.“

Na svojom poste musí totiž rozumieť aj ekonomike a skladovému hospodárstvu, aj vareniu, záhradníčeniu a rôznym údržbárskym profesiám. „A musím byť napríklad aj aranžér a tak trochu aj interiérový architekt a dizajnér,“ dodala.

Potom sa vo svojich myšlienkach na chvíľu preniesla do roku 2003, keď sa ťažkopádny štátny podnik transformoval na modernú, zákaznicky orientovanú akciovú spoločnosť VVS.

„Boli to veľmi zaujímavé a hektické časy. Čakalo nás kusisko roboty na všetkých frontoch - veď tu prakticky neboli počítače a ani iná technika bežná v iných podnikoch, všetko sa robilo ručne, boli tu prispäť ľudia a socialistická pracovná morálka so všetkým, čo to obnáša.“

Keď do budovy na Komenského vraj po prvý raz vošla, poriadne sa porozhliadla, pozrela si kancelárie a ľudí a okamžite dostala chuť zdrhnúť, lebo si myslela, že sa ocitla niekde v dobe kamennej. „Keď ale ľudia, ktorí tu dovtedy pracovali s takou pracovnou morálkou, aká tu bola, zacitili blížiac sa zmeny,

zrazu mali plné gate. Nebolo to pre nich ľahké. Niektorí odišli, niektorí zostali, no museli sa zmenám prispôbiť. Ja som sem tiež neprišla med lízať, ale nebála som sa a aj preto som stále tu.“

Na prvom dojme veľmi záleží

Osadenstvo útvaru tvorí vedúca a 15 pracovníkov, z toho 13 žien. Starajú sa o kompletne materiálno-technické zabezpečenie GR, o tri sklady, o internú a externú podateľňu pošty, ale napríklad aj o centrálny kopírovací a viazací servis.

„Aj keď na každej chodbe je aspoň jeden multifunkčný rozmožovací stroj, aby si pracovníci jednotlivých útvarov mohli sami rozmnožiť čo potrebujú, niekedy to nestačí. Najmä ak sa robia veľké a nárazové práce - napríklad keď sa kompletizujú projekty. Vtedy spravidla ide o značné množstvo rozličných materiálov, písomností a príloh a vtedy to my zabezpečujeme,“ vysvetľuje pani Šaffová.

Jej kolektív sa stará aj o upratovanie a v spolupráci s externým dodávateľom aj o podnikovú jedáleň.

„Aj keď varí externá firma, o čistotu a útlnosť jedálne, vrátane pekných obrusov, sa staráme my. A ja osobne robím aj také malé prieskumy medzi pracovníkmi GR, čo im chutí, čo im nechutí a čím by ešte chceli doplniť jedálny lístok, slovom, aké majú všelijaké chutky.“

Ďalším členom kolektívu je údržbár. Spolupracuje s pracovníkmi stavebných firiem, keď prídu niečo vynovovať alebo opraviť. „Napríklad teraz, keď robili strechu, bol s nimi v neustálom kontakte, bol im k dispozícii a keď bolo treba, pridržal im aj rebrík. Okrem toho sa sám stará o to, aby vo všetkých priestoroch svietilo svetlo, nekvapkal nikde radiátor a z kohútikov tiekla voda.“

Ešte to by chýbalo, aby vodárom netiekla z kohútika voda! - nedá sa nepoznamenať s riadnou dávkou sarkazmu.

Súčasťou kolektívu je aj chatár a upratovačka vo Vodári v Novom Smokovci.

„Myslím si, že sme dobrý a stmelení kolektív. Rada používam prirovnanie, že sme ako jedna maličká rodina v tej veľkej vodárenskej rodine. Určite by si všetci moji pracovníci zaslúžili, aby som ich menovala, ale to by bol potom zoznam, nie živá reportáž.“

A tak za všetkých osobitne vyzdvihla aspoň prácu referentky MTZ Dany Frankovej, ktorá ako kľúčový užívateľ modulu Materiálový manažment koordinuje postupy a rieši problémy spojené s používaním softvéru SAP v rámci celej VVS.

„A nemôžem nespomenúť pracovníčku recepcie Marcelu Pačaiiová, s ktorou ako prvou príde do styku každý návštevník GR VVS. Určite nie bez príčiny sa hovorí, že na prvom dojme veľmi záleží. A pani Pačaiiová, ktorá si na komunikačných školeniach a tréningoch naďalej cibí svoje komunikačné zručnosti, ten dobrý prvý dojem našej spoločnosti naozaj vytvára.“

Kontrola podriadených „medzi riadkami“

Moderné teórie riadenia zdôrazňujú, že ľudí netreba dirigovať a neustále kontrolovať, ale viesť k tomu, aby sami mali chuť robiť. Pani Šaffová o tom hovorí takto:

„Sama by som nezniesla, keby ma niekto neustále kontroloval, držal za ručičku, dirigoval a usmerňoval - a prečo by som to ja mala robiť vo vzťahu k svojim podriadeným? Samozrejme, zájdem za nimi, prehodím s nimi pár slov - trebárs aj o tom, či nemajú doma nejaké problémy alebo aj o počasí, ale aby som im zakaždým hovorila čo, ako a kedy majú robiť? Len to nie! Ja keď ich kontrolujem, tak iba - ako sa hovorí - medzi riadkami.“

Radšej od svojich pracovníkov vyžaduje,

je, aby sami rozmýšľali o svojej robote, hľadali riešenia problémov, ktoré sa z času na čas vyskytnú, a aby si sami volili také metódy a spôsoby práce, ktoré sú pre ten-ktorý prípad najvhodnejšie.

„Ide mi o to, aby každý z mojich ľudí mal možnosť rozvinúť svoj potenciál, svoje schopnosti, aby v práci nevykonával len to, čo musí, ale aby samostatne myslel a tvoril, slovom, aby práca nebola preňho povinnosťou, ale skôr radosťou. No nechcem, aby to vyznelo ako fráza a preto to slovíčko samostatne by som radšej aj dvakrát podčiarkla.“

V socialistickej škole, akú predstavovali aj niekdajšie stredné ekonomické školy, sa nejaké moderné teórie riadenia veľmi neučili.

„Samozrejme, že nie. Učilo sa najmä účtovníctvo, ale to nie je nič pre mňa. Ja by som nevedela robiť účtovníčku a sedieť na jednom mieste a sústrediť sa len a len na čísla, ja potrebujem život, pohyb a prácu s ľuďmi. Mňa neuspokojuje nejaká statická a suchopárna robota, myslím si, že mňa skôr charakterizuje živá analýza problémov a hľadanie riešení.“

Práca lieči (aj osobné problémy)

Keď sme sa podriadených opýtali na vedúcu, aká je a či práci rozumie, dozvedeli sme sa, že ako vedúca je dobrá - je síce prísna, ale spravodlivá a priateľská a vždy keď treba, tak poradí a pomôže. A má vraj široký rozhľad a v práci sa naozaj vyzná.

Jednou z kľúčových tém každej modernej teórie riadenia je však aj poučka o tom, že nieto univerzálneho pracovníka, ale každý člen tímu je iný, má inú povahu, iné rodinné zázemie a doma má iné problémy než

jeho kolegovia a kolegyne. „Samozrejme, že to platí aj pre náš kolektív. Aj my sme ľudia a každý z nás má niekedy lepšie, niekedy horšie obdobie,“ ozrejmjuje vedúca Útvaru hospodárskej správy a materiálno-technického zabezpečenia

A keď problémy v rodine niekomu začnú prerastať cez hlavu, práca sa odsúva na bok, lebo v tej chvíli sú dôležitejšie iné priority. „Keď je takýto človek momentálne indisponovaný, viem plne pochopiť jeho súkromné problémy, aj ho chvíľu nechám, hoci v práci nepodáva dobrý výkon. Netlačím naňho, lebo viem, že by v robote robil iba samé chyby. Očakávam ale, že ten pracovník si nakoniec sám uvedomí, že sa treba vrátiť k práci a že práca lieči aj tie osobné problémy.“

Aby mal človek aj čas na relax

Vedúca kolektívu priznáva, že tých úloh, ktoré útvar plní, je veľa, ale všetko sa dá zvládnuť. Je to vec organizácie práce, ako si človek dokáže zdeliť prácu a ostatné povinnosti tak, aby mal dosť času aj na relax. „Ja napríklad svoj voľný čas venujem trom psom, ale aj záhradke. Zeleninu však nepestujem, tú si radšej kúpim na trhu, ale rada sa starám o kvetiny. To je môj život,“ priznáva Zuzana Šaffová, ale jedným dychom dodá, že hádam ešte väčšou záľubou je pre ňu čítanie kníh:

„Naozaj veľmi rada čítam a veľa čítam. Ak sa pýtate na žáner, nuž odpoviem takto: Nie bestselery, ale skôr knihy s takým jemným filozofickým nádychom, ako je napríklad kniha kanadského spisovateľa Robina S. Sharmu Mních, ktorý predal svoje Ferrari.“ (fur.)

Foto: Marián Horňák

Horúca otázka:

Otázka pre generálneho riad. od kolektívu pani Zuzany Šaffovej:

„Chceme sa opýtať, pán generálny riaditeľ, či vzhľadom na zložitú ekonomickú situáciu neplánuje vedenie spoločnosti predať rekreačné zariadenie Vodár? Pevne veríme, že nie, ale chceme sa ubezpečiť, že budeme mať aj naďalej možnosť rekreovať sa v tomto peknom rekreačnom zariadení, ktoré je pýchou východoslovenských vodárov.“

Vedenie spoločnosti VVS, a.s. neuvažuje o predaji rekreačného zariadenia Vodár. V roku 2003 boli síce snahy zbaviť sa všetkých záležitostí netýkajúcich sa výroby a distribúcie vody, ale akcionári a vedenie spoločnosti sa rozhodli, že objekt zrekonštruujú, aby si zamestnanci mohli dopriať luxus v najkrajšom prostredí na Slovensku. Považujeme sociálny program pre tak veľkú spoločnosť ako je VVS, a.s. za dôležitý a jednou z jeho alternatív je i možnosť regenerácie síl a oddychu v našom rekreačnom zariadení, ktoré je podľa mňa na skutočne vysokej úrovni.

Ing. Stanislav Hreha
generálny riaditeľ a predseda predstavenstva VVS, a.s.

Magdaléna Kažimírová

K keď sa z pravidelného cvičenia stane vášeň, ocenenia na seba nenechajú dlho čakať. Presvedčila sa o tom len 163 cm vysoká, 26 ročná východniarka, ktorá suverénne triumfovala v minulom roku v chorvátskom Záhrebe na Majstrovstvách Európy žien v kategórii bikiny fitness. Svet mladej fitnesky, ktorej postava si vyslúžila ocenenia, tvorí okrem športu aj láska k štvornohému miláčikovi.

Keď si spomenieš na svoje začiatky, kedy si prvý krát držala v ruke činku?

Od môjho prvého cvičenia vo fitnesscentre ubehlo už 11 rokov. Bolo to 2. 2. 2002, taký pekný dátum, samé dvojky, preto si ho presne pamätám. Začínala som v Michalovciach, v rodnom meste, najprv sama, po 3 mesiacoch som začala spolupracovať s trénerkou. Po roku a pol prípravy som už štartovala na prvej súťaži.

Minulý rok si vyhrala 1. miesto v kategórii Bikiny fitness a toto víťazstvo si potvrdila aj ziskom titulu Absolútnej majsterky Európy. Ako dlho trvala príprava na túto súťaž?

Za normálnych okolností je to dlhší časový úsek, počas ktorého ide najmä o naberanie svalovej hmoty a potom zníženie množstva podkožného tuku na minimum. Minuloročným pretekom v mojom prípade predchádzalo niekoľkoročné cvičenie, ktoré mi zabezpečilo dostatočný svalový podklad. Takže moja prípra-

va bola postavená iba na jej skvalitnení a výrysovaní, čomu som venovala necelých päť mesiacov.

Od rekreačnej cvičenky až k získaniu titulu Absolútnej majsterky Európy v Bikiny fitness 2012 si musela prejsť dlhú cestu. Čo ťa najviac motivovalo?

Ja som nikdy nemala na postave veľké nedostatky. Vždy som bola štíhla dievča a mala som pomerne peknú postavu aj predtým. Fitnesscentrum som začala cielene navštevovať kvôli naberaniu svalovej hmoty, pretože sa mi páčili vyšportované ženy s výrysovanými svalmi. Mojou motiváciou pri cvičení bolo neustále zlepšovanie sa. Taktiež som vedela, že keď ma budú čakať preteky v určitom termíne, budem na sebe mazať o to viac. Vlastne tým cieľom nikdy nebola samotná súťaž a ani dnes súťaže nie sú mojou prioritou. Pre mňa je dôležité zdravie, pocit, keď sa dobre cítim a dobre vyzerám,

a to nielen na súťažnom pódii. Takže tou najväčšou motiváciou je stále výsledný efekt na mojej postave, nie získavanie titulov.

Prvý úspech prišiel v roku 2005 v kategórii Body fitness, neskôr si prešla do kategórie Bikiny fitness. Prečo si sa rozhodla zmeniť súťažnú kategóriu?

Keď som začínala súťažiť ako juniorka, nebolo veľa možností. Boli kategórie kulturistika, fitness a body fitness. Kulturistika podľa mňa nie je o ženskosti, fitness zase neprípadal do úvahy kvôli gymnastickej zostave, keďže ja som nikdy predtým gymnastiku nerobila. Jedinou možnosťou pre mňa bola kategória body fitness. Lenže keď som si uvedomila, že budem musieť naberať stále väčšie svalové objemy, aby som mohla prejsť neskôr k ženám, tak som si povedala, že do toho už ísť nechcem. Ako som už spomínala, mojim cieľom bolo mať peknú ženskú vyšportovanú postavu. Preto som so súťažením

prestala na niekoľko rokov a na súťažné pódium som sa vrátila až keď sa otvorila kategória bikiny fitness.

Len málo ľudí o Tebe vie, že si vyštudovala Univerzitu veterinárneho lekárstva v Košiciach, odbor kynológia. Plánuješ sa v budúcnosti venovať aj tejto oblasti?

Ja sa kynológii venujem súkromne, keďže mám psa, dobermana Dibu. Venujem sa jej výcviku, socializácii, trávim s ňou veľa času, chodíme na cvičisko. Taktiež mám veľa známych, ktorým pomáhám a radím s výchovou ich štvornohého miláčika. Živiť sa tým na Slovensku je veľmi ťažké. Nie sú zatiaľ vytvorené dostatočne vhodné podmienky, napriek tomu, že na takú malú krajinu máme veľké množstvo kvalitných chovateľských staníc. Kynológiu ako hobby však budem rozvíjať aj naďalej.

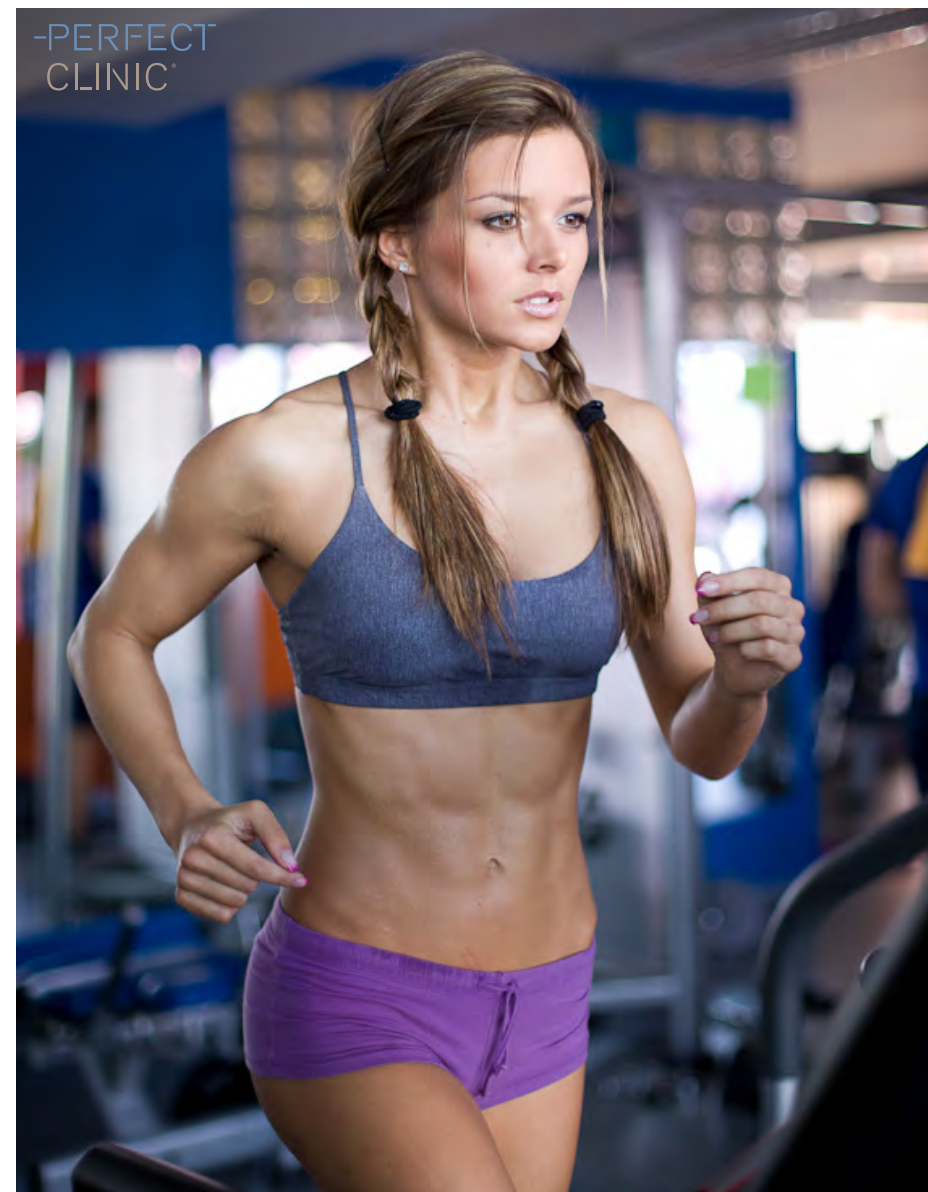
V posilňovni trávíš väčšinu dňa, či už ako trénerka, alebo sa pripravuješ na fitness súťaže. Ako relaxuješ?

Pre mňa je aj samotný šport relaxom, takým aktívnejším. Keď si však chcem poriadne oddýchnuť a načerpať novú energiu, tak vyhľadávam pasívny odpočinok. Ja som v tomto extrémista. V práci, či športe idem naplno, až do úplného vyčerpania, prichádzam domov až večer okolo deviatej, pol desiatej. Keď však príde víkend, tak vypínam mobil a je veľmi ťažké sa vôbec so mnou skontaktovať. Ale ani nečinnosť nevydržím vykonávať dlho. Keď idem na dovolenku, tak dva dni ležím na pláži, ale potom potrebujem niekam ísť, niečo vidieť a zažiť.

Vrcholový športovec musíš dodržiavať prísnu životosprávu a taktiež pravidelný a správny pitný režim. Čitateľov Vodného žurnálu by zaujímalo, aký máš postoj k vode z vodovodu. Piješ ju pravidelne? Chutí Ti?

Môj obľúbený nápoj je čistá voda z vodovodu. Nemám rada sladené, ani bublinkové nápoje. Nie sú vhodné, keď si človek chce udržať štíhlu líniu a bývam po nich často ešte viac smädná. Mne už vlastne sladené nápoje vadia. Neuznávam ani filtre na vodu, lebo pokiaľ voda skutočne nie je zdraviu škodlivá, nevidím dôvod, aby bola filtrovaná. Vodu pijem takú, akú si doma napustím z vodovodného kohútika.

Bibiana Kostrejšová
Foto: Dávid Vajany

**S cieľom neustále zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb
a zároveň chrániť životné prostredie
Vám ponúkame možnosť prijímať elektronickou formou:**

www.vodarne.eu

- faktúry za vodné a stočné,
- faktúry za ostatné práce a služby,
- marketingové materiály,
- iné dokumenty.

Elektronické zasielanie dokumentov

Táto bezplatná služba je určená pre všetkých obchodných partnerov VVS, a.s.

Je potrebné splniť nasledujúce podmienky:

- požiadať o službu osobne na ktoromkoľvek zákazníckom centre s platným dokladom totožnosti,
- uviesť kontaktnú e-mailovú adresu,
- podpísať zmluvu o elektronickom zasielaní dokumentov,
- predložiť plnú moc súvisiacu s podpisom zmluvy o elektronickom zasielaní dokumentov v prípadoch, ak napr. o službu požiadava organizácia, ktorá má viacero prevádzok/organizačných zložiek v rámci pôsobnosti VVS, a.s.

**Chcete byť vždy aktuálne
informovaný a mať všetko:**

- ihneď**
- na dosah**
- a pod kontrolou?**

**Ak áno, práve Vám je určená
nová bezplatná služba:**

WEBCENTRUM

**elektronický prístup k Vaším
obchodným údajom
prostredníctvom internetu**

www.vodarne.eu

